

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

RİSK BÜLTENİ

Risk Yönetimi Dairesi

TEMMUZ | 07
2010

**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

RİSK BÜLTENİ
(Temmuz 2010)

Bilgi ve Önerileriniz İçin:

Risk Yönetimi Dairesi

E-posta: risk@bddk.org.tr

Tel: (212) 337 72 72

Faks: (212) 337 71 66

BU BÜLTEN KAMUOYUNU BİLGİLENDİRME AMACIYLA HAZIRLANMIŞTIR. BÜLTENDE YER ALAN BİLGİLERE DAYANARAK ALINACAK KARARLARIN SONUÇLARINDAN BDDK SORUMLU TUTULAMAZ. BÜLTENDEN KAYNAK GÖSTERİLMEK SURETİYLE ALINTI YAPILABİLİR.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
ATATÜRK BULVARI NO: 191 06680 KAVAKLIDERE ANKARA-TÜRKİYE

İLETİŞİM BİLGİLERİ: RİSK YÖNETİMİ DAİRESİ
TEL: (212) 337 72 72, FAKS: (212) 337 71 66
www.bddk.org.tr E-posta: risk@bddk.org.tr

BU YAYIN TÜM İÇERİĞİ İLE BDDK İNTERNET SAYFASINDA YER ALMAKTADIR.

BDDK AROKS DOKÜMAN MERKEZİNDE 110 ADET BASILMIŞTIR.

BASIM TARİHİ: TEMMUZ 2010

İÇİNDEKİLER

I. DENETİM OTORİTELERİ VE DÜZENLEMELER.....	1
A. CEBS: Stres Durumlarında Kamuya Yapılacak Açıklamalar	1
B. CESR: Kredi Derecelendirme Kuruluşlarının İncelenmesi için Taslak Düzenleme	1
C. CESR: Kredi Derecelendirme Kuruluşlarında Otoritenin Uygulama Sürecine İlişkin Taslak İlkeler ...	2
D. CESR: Derecelendirme Kuruluşlarının Başvuru Süreci ve Sertifikasyon Sürecine İlişkin Düzenleme ..	3
E. CEBS: Sermaye Ürünlerine İlişkin İlkeler.....	4
F. CEBS: Ücretlendirme Politikalarına İlişkin İleri Düzey İlkelerin Ülke Uygulamalarına İlişkin Rapor	4
G. CEBS: AB Genel 2010 Yılı Stres Testi için Basın Duyurusu	5
H. CEBS: Piyasa Faaliyetleri Nedeniyle Maruz Kalınan Operasyonel Riskin Yönetimine İlişkin Revize Edilmiş Taslak İlkeler	5
II. ULUSLARARASI KURULUŞLARIN ÇALIŞMALARI	6
A. BIS.....	6
1. Piyasa Riski Değişiklikleri.....	6
2. Karşıtaraf Kredi Riski Modellerinin Geriye Dönük Testi İçin İstisnai İlkeler	7
3. CCP ve TR taslak raporları.....	7
4. MIGA- Multilateral Investment Guarantee Agency.....	8
5. Uluslararası Faaliyet Gösteren Bankaların Fonlama ve Likidite Yönetimleri	9
B. FSB.....	9
1. Sistemik Öneme Sahip Finansal Kuruluşlar	9
2. Finansal Kriz ve Bilgi Boşlukları	10
C. IASB ve FASB	11
1. Standartların Yakınsaması Çalışmaları.....	11
2. Gelire İlişkin Yeni Muhasebe Standart Taslağı.....	11
III. DİĞER	12
A. MAKALE/RAPOR	12
IMF.....	12
BIS.....	14
B. HABERLER	16
1. BDDK: QIS-TR3 Etki Çalışması	16

KISALTMALAR

- BCBS** : Basel Bankacılık Denetim Komitesi - Basel Committee on Banking Supervision
- BIS** : Uluslararası Ödemeler Bankası - Bank for International Settlements
- CEBS** : Avrupa Bankacılık Denetim Otoriteleri Komitesi
Committee of European Banking Supervisors
- CESR** : Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Komitesi
Committee of European Securities Regulators
- CRA** : Kredi Derecelendirme Kuruluşu-Credit Rating Agency
- CRD** : Sermaye Yeterliliği Direktifi (2006/48-49) - Capital Requirements Directive
- IAS** : Uluslararası Muhasebe Standardı -International Accounting Standart
- IASB** : Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu-International Accounting Standards Board
- IOSCO** : Uluslararası Sermaye Piyasası Kurumları Teşkilatı
International Organization of Securities Commissions
- IMF** : Uluslararası Para Fonu - International Monetary Fund
- IFRS** : Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
International Financial Reporting Standarts
- FSB** : Finansal İstikrar Kurulu-Financial Stability Board (Eski adıyla FSF)
- US FASB** : Amerikan Finansal Muhasebe Standartları Kurulu
United States Financial Accounting Standarts Board

I. DENETİM OTORİTELERİ VE DÜZENLEMELER

A. CEBS: Stres Durumlarında Kamuya Yapılacak Açıklamalar

CEBS “Finansal Stres Zamanlarında Kamuya Yapılacak Açıklamalara İlişkin İlkeler” yayımlamıştır (Nisan 2010). Bu ilkeler, bankaları finansal krizden öğrenilen hususlar doğrultusunda (mevcut açıklamalarla uyumlu ve onlara ek olarak) yapacakları açıklamalara ilişkin olarak yönlendirmeyi amaçlamaktadır.

CEBS Haziran 2008’den beri, bankaların finansal krizde yaptıkları açıklamalarla ilgili olarak dört defa değerlendirme yapmıştır. Bahsi geçen ilkeler bu değerlendirmeler sonucunda elde edilen sonuçlar ve kararlar üzerine kurulmuştur. İlkelerle, yapılacak açıklamaların önemlilik, sunum ve iç tutarlılık açısından kalitesinin artırılması amaçlanmıştır.

İlkeler ilave bir açıklama yükümlülüğü getirmekten ziyade mevcut açıklamaların kalitesini artıracaktır. Bu kapsamda hazırlanan metin ileri düzey açıklamalar için genel ilkeler, stres altındaki faaliyetlerin içeriğinin açıklanmasına ilişkin ilkeler ve açıklamaların sunulmasına ilişkin ilkeler olmak üzere üç kısımdan oluşmaktadır.

Metnin oluşturulmasında CP30 koduyla duyurulan istişare metnine sektörün verdiği yorumlar dikkate alınmıştır.

Kaynak: Principles for Disclosures in Times of Stres

Link: <http://www.c-eps.org/documents/Publications/Standards---Guidelines/2010/Disclosure-guidelines/Disclosure-principles.aspx>

B. CESR: Kredi Derecelendirme Kuruluşlarının İncelenmesi için Taslak Düzenleme

Avrupa Birliği'nin Sermaye Piyasası Otoritelerinin oluşturduğu bir komite olan CESR (The Committee of European Securities Regulators-Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Komitesi) kredi derecelendirme kuruluşlarının Avrupa Birliği'ndeki yasal süreçlerde yer almak üzere onay alabilmeleri için taşınmaları gereken şartları açıklayan taslak bir düzenleme yayımlamıştır (Mayıs 2010).

Avrupa Parlamentosu ve Kredi Derecelendirme Kuruluşları Konseyi Avrupa Birliği'nin 17 Kasım 2009 tarihli resmi gazetesinde AB bünyesinde faaliyette bulunan derecelendirme kuruluşlarının

AB bünyesinde yasal amaçlı faaliyet için 7 Haziran 2010 - 7 Eylül 2010 tarihleri arasında kayıt başvurusu yapmaları gerektiğini yayımlamıştı. Buna göre 7 Eylül 2010 tarihine kadar CESR kredi derecelendirme metodolojilerinin değerlendirilmesi ve ortak belirli standartları taşıması için ilkeler yayımlayacak idi.

CESR web sitesinde yayımlanan taslak dokümanda metodolojinin taşıması gereken şartlar, dokümantasyon, uygulama ve başvuru için ilkeler yer almaktadır.

Kaynak: Guidance on Common Standards for Assessment of Compliance of Credit Rating Methodologies with the Requirements set out in Article 8(3)

Link: <http://www.cesr.eu/popup2.php?id=6635>

C. CESR: Kredi Derecelendirme Kuruluşlarında Otoritenin Uygulama Sürecine İlişkin Taslak İlkeler

Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Komitesi CESR, kredi derecelendirme kuruluşlarına otorite tarafından tatbik edilecek uygulama esaslarını açıklayan taslak bir düzenleme yayımlamıştır (Mayıs 2010).

Avrupa Parlamentosu ve Kredi Derecelendirme Kuruluşları Konseyi 17 Kasım 2009 tarihli resmi gazetede AB bünyesinde faaliyette bulunan derecelendirme kuruluşlarının AB bünyesinde yasal amaçlı faaliyet için 7 Haziran 2010 - 7 Eylül 2010 tarihleri arasında kayıt başvurusu yapmaları gerektiğini yayımlamıştı. Buna göre 7 Eylül 2010 tarihine kadar CESR'in kredi derecelendirme kuruluşlarında otoritenin uygulama sürecine ilişkin ilkeler yayımlaması öngörülmektedir.

CESR web sitesinde yayımlanan taslak dokümanda süregelen denetimde uygulama süreci, otorite ve derecelendirme kuruluşu arasındaki etkileşim ve ilkelerin çerçevesi yer almaktadır.

Kaynak: Guidance on the Enforcement Practices and Activities to be Conducted under Article 21.3(a) of the Regulation

Link: <http://www.cesr.eu/popup2.php?id=6634>

D. CESR: Derecelendirme Kuruluşlarının Başvuru Süreci ve Sertifikasyon Sürecine İlişkin Düzenleme

Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Komitesi CESR, kredi derecelendirme kuruluşlarının sertifikasyon sürecinde sağlamaları gerekenler koşullar ve derecelendirme kuruluşunun finansal istikrar açısından sistemik öneminin değerlendirilmesi için gereken şartları açıklayan bir rehber yayımlamıştır (Haziran 2010).

İlk olarak 12 Kasım 2008'de Avrupa Komisyonu kredi derecelendirme kuruluşları için taslak düzenleme yayımlamıştır. Bu düzenlemenin güncellenmiş hali 23 Nisan 2009'da Avrupa Parlamentosunca kabul edilmiştir. Avrupa Konseyi düzenlemeyi 16 Eylül 2009'da imzalamıştır. Avrupa Parlamentosu ve Kredi Derecelendirme Kuruluşları Konseyi 17 Kasım 2009 tarihli resmi gazetede AB bünyesinde faaliyette bulunan derecelendirme kuruluşlarının AB bünyesinde yasal amaçlı kullanım için 7 Haziran 2010 - 7 Eylül 2010 tarihleri arasında kayıt başvurusu yapmaları gerektiğini yayımlamıştır. Buna göre 7 Haziran 2010 tarihine kadar CESR aşağıdaki hususları açıklayan ilkeler dokümanı yayımlayacak idi.

CESR web sitesinde yayımlanan taslak dokümanda aşağıda yer alan başlıklar kapsamında ilkeler yer almaktadır :

- Kayıt süreci ve denetim otoriteleri ile CESR'in işbirliği,
- Denetim otoritesi heyetlerinin koordinasyonu,
- Onaya başvuru,
- Başvuru için gerekenler ve derecelendirme kuruluşunun sistemik öneminin değerlendirilmesi.

Komite ayrıca kredi derecelendirme kuruluşları düzenlemelerine ilişkin olarak bir “sıkça sorulan sorular” metni yayımlamıştır.

Kaynak: CESR's Guidance on Registration Process, Functioning of Colleges, Mediation Protocol, Information set out in Annex II, Information set for the Application for Certification and for the Assessment of CRAs Systemic Importance

Link: <http://www.cesr.eu/popup2.php?id=6861>

Kaynak: Frequently Asked Questions Regarding the EU Regulation on Credit Rating Agencies: Common Positions Agreed by CESR Members

Link: <http://www.cesr.eu/popup2.php?id=6860>

E. CEBS: Sermaye Ürünlerine İlişkin İlkeler

CEBS sermaye ürünlerine ilişkin uygulama ilkeleri yayımlamıştır (Haziran 2010). Güncellenen CRD metni sermaye olarak kullanılacak enstrümanlar için açık kurallar belirlemiş ve özellikle bu ürünlerin özkaynaklar içinde sınır konmaksızın kabulü için gereken şartlara yer vermiştir. Bu değişiklikler AB'de 31 Aralık 2010'dan itibaren uygulanmaya başlanacaktır.

Bu dokümanda yer alan çalışma ise CRD 63a maddesinin 6. fıkrasında CEBS'e atfedilen görev dolayısıyla yapılmıştır. CRD 63a'da CEBS'in, güncel CRD'nin 57. maddesinin a fıkrasında yer alan ürünlere ilişkin olarak denetim otoritesi uygulamalarının yakınsaması için ilkeler geliştireceği yer almaktadır. Bu hükümler çerçevesinde 10 maddelik bir kriter seti geliştirilerek bu çalışma kapsamında yayımlanmıştır.

Kaynak: Implementation Guidelines Regarding Instruments Referred to in Article 57(a) of Directive 2006/48/EC recast

Link: http://www.c-eps.org/documents/Publications/Standards---Guidelines/2010/Guidelines_article57a/Guidelines_article57a.aspx

F. CEBS: Ücretlendirme Politikalarına İlişkin İleri Düzey İlkelerin Ülke Uygulamalarına İlişkin Rapor

CEBS 2009 Nisan ayında yayımladığı "Ücretlendirme Politikalarına İlişkin İleri Düzey İlkeler" in ülke uygulamalarına ilişkin bir rapor yayımlamıştır (Haziran 2010).

Raporda ücretlendirmenin önemli risklere duyarlı biçimde ayarlanması konusunda tam olarak tatmin edici sonuçlar elde edilemediği vurgulanmıştır. Ayrıca ileri düzey ilkeler ile mevcut uygulama arasında halen farklılıklar olduğu bunun sebebinin ise riske duyarlı performans ölçümünün tam olarak geliştirilememesi ve uygulamaya ilişkin hususların henüz tam netlik kazanmaması olduğu belirtilmektedir.

Kaynak: Report on National Implementation of CEBS High-level principles for Remuneration Policies June 2010

Link: <http://www.c-eps.org/documents/Publications/Other-Publications/Others/2010/ImplementationReportHLPR.aspx>

G. CEBS: AB Geneli 2010 Yılı Stres Testi için Basın Duyurusu

CEBS 2010 yılında Avrupa Birliğinde yapılacak olan stres testine ilişkin olarak bir basın duyurusu yayımlamıştır (Haziran 2010).

Duyuruya göre piyasa ve kredi riskleri belirli makroekonomik senaryolara göre strese tabi tutulacak ve AB bankacılık sektörünün %60'ını temsil eden bankalar çalışmaya dahil edilecektir.

Basın duyurusu aşağıdaki adreste yer almaktadır.

Kaynak: CEBS'S Press Release on State of Play with the 2010 EU-wide Stress Testing Exercise

Link: http://www.c-eps.org/documents/News---Communications/2010/PR_2010stresstesting.aspx

H. CEBS: Piyasa Faaliyetleri Nedeniyle Maruz Kalınan Operasyonel Riskin Yönetimine İlişkin Revize Edilmiş Taslak İlkeler

CEBS daha önce CP35 koduyla taslak olarak yayımladığı "Piyasaya ilişkin faaliyetler nedeniyle maruz kalınan operasyonel riskin yönetimine ilişkin istişari ilkeler" metnini güncelleyerek CP35rev kodu ile yeniden yayımlamıştır (Haziran 2010).

İlgili taraflardan gelen yorumlar neticesinde daha önce yayımlanan taslak ilkelerde "Yönetim mekanizmaları" başlığı altında yer alan ilke 5 ile "İç kontroller" başlığı altında yer alan ilke 9, ilke 11 ve ilke 14'te değişiklik yapılmıştır. Değişiklikler neticesinde ikinci bir istişare süreci oluşturulacaktır.

Kaynak: Revised Consultation Paper on the Management of Operational Risks in Market-related Activities

Link: <http://www.c-eps.org/documents/Publications/Consultation-papers/2010/CP35rev/CP35rev.aspx>

II. ULUSLARARASI KURULUŞLARIN ÇALIŞMALARI

A. BIS

1. Piyasa Riski Değişiklikleri

Basel Bankacılık Denetim Komitesi Basel II piyasa riski çerçevesinde değişiklikler öneren Temmuz 2009 tarihli [Revisions to the Basel II Market Risk Framework](#) (the market risk revisions) dokümanında bazı değişiklikler yapmayı onaylamıştır (Haziran 2010). Daha önce (Temmuz 2009) önerilen yapı dört ana başlığı içeriyordu:

- 1- Alım satım hesaplarına ilişkin piyasa riskinin ölçümünde içsel model kullanan bankalar bir finansal sıkıntı dönemine ilişkin 12 aylık sürekli tarihsel data ile strese tabi RMD hesaplamalıdır.
- 2- Alım satım hesaplarında içsel spesifik risk modelleri kullanan bankalar, daha uzun bir likidite aralığında temerrüt ve derecelendirme notunun değişiminden kaynaklı (migration) risklerini de içeren krediye duyarlı pozisyonlar için ilave riske ilişkin sermaye yükümlülüğü (IRC) hesaplamalıdır.
- 3- Alım satım hesaplarında yer alan seküritizasyonlar, bankacılık hesaplarında yer alanlar gibi Basel II’de yer alan seküritizasyon gerekliliklerine tabi olacaktır.
- 4- Korelasyon alım-satım hesabı olarak isimlendirilen portföyler, seküritizasyon pozisyonları için öngörülen uygulamayı aynen uygulama zorunluluğundan muaf tutulmuştur; duruma göre revize edilmiş standart yükümlülük ya da kapsamlı risk ölçümüne dayalı sermaye yükümlülüğü hesaplanacaktır.

Yapılacak değişiklikler bu 4 alandan son ikisine ilişkindir:

- Komite korelasyon alım satımı içermeyen seküritizasyonlar için sermaye gereğini teyit etmiştir (net uzun ve net kısa pozisyonlara ilişkin sermaye gereğinin toplamına bağlı olmasını). Ancak piyasa riski değişikliklerinin uygulanmaya başlamasından itibaren iki yıllık bir geçiş süresi boyunca sermaye gereği net uzun ve net kısa pozisyonlardan daha büyük olanına bağlı olarak hesaplanabilecektir.
- Temmuz 2009 tarihli duyurunun 9 uncu paragrafına göre korelasyon alım satımı seküritizasyon pozisyonları ile bağlantılı olarak değerlendirileceği duyurulan taban değeri, standart ölçüm metodunun %8’i olarak belirlenmiştir.

Komite Temmuz 2009 Piyasa Riski Değişiklikleri paketinin tüm unsurları ile **en geç 31 Aralık 2011** itibariyle uygulanmaya başlamasını öngörmektedir. **Tutarlılık sağlanmasını kolaylaştırmak üzere Komite, Temmuz 2009’da yayımlanan “[Enhancements to the Basel II framework](#)” dokümanındaki Basel II Birinci Yapısal Blok hükümleri değişikliklerinin uygulamasının da alım satım portföyü reformları ile aynı zamanda başlatılmasına izin vermiştir.**

Bu değişiklikler sonrasında uluslararası faaliyet gösteren bankalar için piyasa riski sermaye gereğinin 3-4 kat kadar artacağı tahmin edilmektedir.

Duyuru eki dosyada, Basel II metninde ilgili paragraflarda yapılan değişikliklere yer verilmiştir.

Kaynak: Adjustments to the Basel II Market Risk Framework Announced by the Basel Committee

Link: <http://www.bis.org/press/p100618.htm>

Kaynak: Changes to the Revisions to the Basel II Market Risk Framework

Link: <http://www.bis.org/press/p100618/annex.pdf>

2. Karşıtaraf Kredi Riski Modellerinin Geriye Dönük Testi İçin İstisari İlkeler

Basel Bankacılık Denetim Komitesi “Karşıtaraf Kredi Riski Modellerinin Geriye Dönük Testi İçin İstisari İlkeler” yayımlamıştır (Nisan 2010).

Bu metinle, Aralık 2009’da yayımlanan “Strengthening the resilience of the banking sector”, isimli istisari dokümanla Basel II’de yapılması planlanan bazı değişikliklerin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. İlkeler, denetim beklentilerine ilişkin ek bilgiler sunmanın yanı sıra, karşıtaraf kredi riskinin içsel değerlendirmesinin geriye dönük testinin güçlendirilmesine ilişkin tavsiyeler içermektedir.

Yasal sermaye hesaplamasında içsel model kullanımı için onay almış bankaların modellerini düzenli bir şekilde valide ettirmeleri gerekmektedir. Geriye dönük test bu sürecin önemli bir parçasını oluşturmaktadır ve finansal kriz bu alanda ek rehberliğe ihtiyaç olduğunu ortaya koymuştur. Komite bu ilkelerin uygulanmasının banka modellerinin geriye dönük test edilme uygulamalarını güçlendireceğini ve dolayısıyla bankaların ve sistemin gücünü artıracığını düşünmektedir.

Kaynak: Sound Practices for Backtesting Counterparty Credit Risk Models

Link: <http://www.bis.org/publ/bcbs171.pdf>

3. CCP ve TR taslak raporları

IOSCO ve BIS (CPSS-The Committee on Payment and Settlement Systems) temsilcilerinin katılımıyla Haziran 2009’da oluşturulan çalışma grubu tarafından Tezgahüstü (OTC) türev ürün piyasalarının güçlendirilmesine ilişkin olarak hazırlanan iki taslak rapor görüşe (25 Haziran 2010’a dek) açılmıştır (Mayıs 2010).

i-Merkezi Karşıtaraflar için CPSS-IOSCO 2004 Tavsiyelerinin Uygulamasına İlişkin Rehber

Yaşanan krize cevaben pek çok bölgede Tezgahüstü (OTC) türev ürün piyasalarında merkezi karşıtarafların (CCPs-Central Counterparties) daha fazla kullanımı teşvik edilir hale gelmiş, yakın dönemde birçok CCP de kredi temerrüt swapları için takas ve ödeme hizmeti vermeye başlamıştır. CCPler bir finansal işlemdeki taraflar arasında yer almakta, her bir alıcı açısından bakıldığında satıcı yerine, her bir satıcı açısından bakıldığında alıcı yerine geçmektedir. Bu yolla piyasa katılımcılarının karşılaştığı risk ve belirsizlik azalmakta, finansal istikrara katkıda bulunmaktadır.

Ortak çalışma grubu, 2004 raporunda çok da ayrıntılı olarak tartışılmayan bazı konuları belirgin hale getirmiş ve OTC türev ürün ve piyasalarının kendine has yapısına uygun uluslararası bir rehber geliştirmiştir.

ii-OTC Türev Ürün Piyasalarında Veri Ambarları İçin İstisari Rapor

Tezgahüstü (OTC) türev ürün piyasalarında gerçekleşen işlemlere ilişkin verilerin merkezi olarak toplulaştırılmasına yönelik olarak kurulan veri ambarları (TRs-Trade Repositories), açık tüm OTC türev işlemlerin kaydını tutmaktadır.

OTC piyasalarında şeffaflığın artırılması ve OTC türev ürün takas ve ödeme işlemlerinde düzenlemeleri desteklemek üzere, çalışma grubu raporda rehberlik sağlayacak bir grup faktör geliştirmiştir. İki parçadan oluşan politika rehberi G20'nin OTC türev ürün piyasalarının güçlendirilmesine ilişkin tavsiyesine yönelik olarak CPSS ve IOSCO'nun çalışmalarının önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

Kaynak: Guidance on the Application of the 2004 CPSS-IOSCO Recommendations for Central Counterparties to OTC Derivatives CCPs

Link: <http://www.bis.org/publ/cps89.pdf>

Kaynak: Considerations for Trade Repositories in OTC Derivatives Markets

Link: <http://www.bis.org/publ/cps90.pdf>

4. MIGA- Multilateral Investment Guarantee Agency

Basel Bankacılık Denetim Komitesi, denetim otoritelerince bankaların MIGA'dan (Multilateral Investment Guarantee Agency) alacaklarına %0 risk ağırlığı uygulanmasına izin verilebileceğine dair bir açıklama yapmıştır (Mayıs 2010).

MIGA böylece Basel II metni paragraf 59'un 24 nolu dipnotunda listesine yer verilen çok taraflı kalkınma bankaları arasına dahil edilmiştir.

Kaynak: Risk Weight for the Multilateral Investment Guarantee Agency

Link: http://www.bis.org/publ/bcbs_nl15.htm

5. Uluslararası Faaliyet Gösteren Bankaların Fonlama ve Likidite Yönetimleri

BIS bünyesinde yer alan Global Sistem Komitesi (CGFS) ve Piyasalar Komitesi'nin çalışma grupları tarafından hazırlanarak Mayıs 2010'da duyurulan raporda (Funding patterns and liquidity management of internationally active banks) uluslararası faaliyet gösteren bankaların finansman yapıları ve likidite yönetimlerinde kriz nedeniyle meydana gelen değişiklikler incelenmektedir. Kriz nedeniyle fon ve FX swap piyasalarında likidite azalışı yaşanırken, farklı dövizler arasında vade uyumsuzluğu da uluslararası faaliyet gösteren bankaların bilançoları üzerinde baskı yaratmıştır. Rapor buna karşı bankalarca aranan çözüm alternatiflerini incelemekte ayrıca, fon ve likidite yönetiminde merkezîyetçiliğin azalmasının finansal sistemin etkinlik ve dayanıklılığı üzerine muhtemel etkileri hakkında grubun ön değerlendirmesini sunmaktadır.

Kaynak: Funding Patterns and Liquidity Management of Internationally Active Banks

Link: <http://www.bis.org/publ/cgfs39.pdf>

B. FSB

1. Sistemik Öneme Sahip Finansal Kuruluşlar

Finansal İstikrar Kurulu (FSB) Başkanı G-20 liderlerine; finansal istikrarın güçlendirilmesine ilişkin, sistemik öneme sahip finansal kuruluşların (Systemically important financial institutions-SIFIs) neden olduğu ahlaki tehlikeyi azaltmaya yönelik küresel çabaları da içeren, G-20 önerilerinin uygulanmasına yönelik ilerleme ve kalan zorluklara ilişkin bir rapor sunmuştur (27 Haziran 2010).

Eylül 2009'daki Pittsburg Zirvesinde FSB, batmayacak kadar büyük olarak da nitelenen sistemik öneme sahip finansal kuruluşların (SIFIs) oluşturduğu ahlaki tehlike risklerinin azaltılmasına yönelik tedbirlerin geliştirilmesine ilişkin kararlılığını ortaya koymuştur. 27 Haziran 2010 tarihi itibarıyla yayımlanan ara rapor bu problemin tanımlanmasına yönelik uluslararası politika geliştirilmesine rehberlik etmek amacıyla altı adet prensip ortaya koymaktadır. Bu prensiplere göre bütün denetim otoriteleri;

- Sistemik öneme sahip finansal kuruluşlara (SIFT's) ilişkin ahlaki tehlike riskinin azaltılmasına yönelik bir politika çalışması yapmalı,

- Vergi mükelleflerine ilave bir yük getirmeyecek ve sistemik bir çöküşe neden olmayacak, etkili çözüm araçlarına sahip olmalı,
- Sistemik önemlerine göre bankalara orantılı olarak yüklenen ek ihtiyati gereksinimleri karşılayacak kapasiteye sahip olmalı,
- Bankaların finansal sistemi maruz bıraktıkları risklere göre denetim gereksinimlerinin farklılaştırılması gücüne sahip olmalı,
- Bulaşma riskinin (contagion risk) azaltılması için temel finansal piyasa altyapısını oluşturmalı ve güçlendirmeli,
- FSB üyeleri, sistemik öneme sahip finansal kuruluşlara ilişkin riskin tanımlanması amacıyla etkin, tutarlı ve karşılıklı devam eden politikalar oluşturmalarıdır.

FSB ayrıca küresel düzenleme reform ajandasında yer alan diğer konularda gerçekleşen ilerlemeleri raporlamış olup bu ilerlemeler şu konuları içermektedir:

- Tezgah üstü türev piyasalarının gelişimi,
- Teşvik yapıları ve şeffaflığın artırılması,
- Uluslararası finansal standartlara uyumun güçlendirilmesi.

Kaynak: Overview of Progress in the Implementation of the G20 Recommendations for Strengthening Financial Stability

Link: http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_100627c.pdf

Kaynak: Reducing the Moral Hazard Posed by Systemically Important Financial Institutions

Link: http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_100627b.pdf

Kaynak: Letter to G20 Leaders: Progress and Issues on the Global Regulatory Reform Agenda

Link: http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_100627a.pdf

2. Finansal Kriz ve Bilgi Boşlukları

FSB, “Finansal Kriz ve Bilgi Boşlukları” raporuna ilişkin ilerleme raporu ve eylem planlarını yayımlamıştır (Haziran 2010).

G-20 maliye bakanları ve merkez bankası başkanları Kasım 2009’da, FSB sekreteryası ve IMF çalışanları tarafından hazırlanan “Finansal Kriz ve Bilgi Boşlukları” raporunda belirtilen bilgi boşluklarına ilişkin 20 tavsiyeyi onaylamıştır. G-20 liderleri, FSB sekreteryası ve IMF çalışanlarından Haziran 2010 itibarıyla rapordaki mevcut tavsiyelere ilişkin zaman planlamalarını da içeren eylem planlarını raporlamasını talep etmiş, rapor bahsi geçen talebi yerine getirmek için hazırlanmıştır.

İstişare süreci; ulusal otoriteler, uluslararası ajanslar ve standart belirleme organlarından finansal istikrar ve istatistik alanındaki uzmanlar tarafından yürütülmüştür. Rapor Kasım 2009'dan itibaren gerçekleşen ilerlemeleri ve devam eden çalışmalarını içermektedir.

Kaynak: The Financial Crisis and Information Gaps-Progress Report

Link: http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_100510.pdf

C. IASB ve FASB

1. Standartların Yakınsaması Çalışmaları

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve Amerikan Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (US FASB) standartların yakınsaması konusunda açıklamada bulunmuştur (Haziran 2010).

Kuruluşlar, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ile Amerikan Genel Kabul Görmüş Muhasebe Standartları arasında önemli bir yakınsama ve gelişme getireceğini düşündükleri eşgüdüm projelerinin önceliğinin bulunduğu konusunda niyet beyanında bulunmuş, 2011'e kadar 2006 yılında imzalanan mutabakat zaptında belirlenen temel projelerin bitirilmesinin hedeflendiği belirtilmiştir.

Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir.

Kaynak: IASB and FASB Issue Statement on Their Convergence Work

Link: <http://www.iasb.org/News/Announcements+and+Speeches/IASB+and+FASB+issue+statement+on+their+convergence+work.htm>

2. Gelire İlişkin Yeni Muhasebe Standardı Taslağı

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve Amerikan Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (US FASB) müşterilerle yapılan sözleşmeler nedeniyle elde edilen gelirler ve bunlarla ilgili maliyetlerin muhasebeleştirilmesinde bir gelişme ve yeknesaklık sağlayan yeni bir standart taslağını kamuoyunun görüşüne açmıştır (Haziran 2010).

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ile Birleşik Devletler Genel Kabul Görmüş Muhasebe Standartları arasında eşgüdümün sağlanması durumunda; çeşitli kuruluşlar ve sermaye piyasaları arasında benzer tek bir gelir tanımlaması standardı ortaya konulmuş olacaktır.

Standardın amacı;

- Standartlar arasındaki tutarsızlıkların ortadan kaldırılması,
- Gelir tanımlanmasına çok daha sağlam bir çerçevenin getirilmesi,
- Şirketler, sektörler ve piyasalar arasındaki karşılaştırılabilirliğin artırılması,
- Kamuya açıklama gerekliliklerinin genişletilmesi,
- Sözleşme masraflarının muhasebeleştirilmesi sorununun açıklığa kavuşturulması,

şeklinde ortaya konulmaktadır.

Kaynak: IASB and FASB Propose a New Joint Standard for Revenue Recognition

Link: <http://www.iasb.org/News/Press+Releases/revenue+recognition+ED+June+2010.htm>

III. DİĞER

A. MAKALE/RAPOR

IMF

Global Financial Stability Report / Küresel Finansal İstikrar Raporu

IMF tarafından yayımlanan Küresel Finansal İstikrar Raporu'nun (GFSR) Nisan sayısı kamuoyuna açıklanmıştır (Nisan 2010).

Raporda; ekonomik düzelmenin güç kazanmasının, küresel finansal istikrar risklerini yatıştırdığı, ancak; gelişmiş ülkelerin hazine risklerine ilişkin kaygıların istikrara ilişkin kazanımlara zarar verebileceği ve kredi çöküşünü uzatabileceği belirtilmektedir.

Ayrıca, finansal ve hane halkının bilançoları daha bütüncül bir şekilde sağlığına kavuşmadan, kamu borcunun sürdürülebilirliğinin kötüleşmesinin bankacılık sistemine ve sınır dışına tekrar taşınabileceği vurgulanmaktadır.

Bu yüzden, uygulanmasına ihtiyaç duyulan politika tavsiyeleri şu şekilde sıralanmıştır:

1. Güvenilir bir orta dönem finansal konsolidasyon planlarını da içerecek şekilde hazinenin riske açıklığının azaltılması,
2. Devam eden kaldıraç seviyesinin azaltılma sürecinin problemsiz bir şekilde çözülmesinin sağlanması,
3. Daha güvenli, daha esnek ve dinamik bir küresel finansal sistem için düzenleyici planın tamamlanmasına yönelik kararlı bir şekilde yol alınması.

Bunlara ilaveten, sermaye girişlerindeki artışın enflasyon korkusuna yol açtığı ve varlık fiyatlarında balonlar oluşturduğu gelişmekte olan ülkeler için, makroekonomik ve ihtiyatlı finansal politikaların bir kombinasyonunu içeren pragmatik bir yaklaşımın uygulanması tavsiye edilmektedir.

Kaynak: Global Financial Stability Report

Link: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/gfsr/2010/01/pdf/text.pdf>

World Economic Outlook Report / Dünya Ekonomik Görünümü Raporu

Dünya ekonomisine ilişkin analizlerin ve tahminlerin yer aldığı ve IMF tarafından yılda 2 kez yayımlanan Dünya Ekonomik Görünümü (WEO) Nisan Raporu kamuoyuna açıklanmıştır (Nisan 2010).

Raporda küresel ekonomideki toparlanmanın beklentilerden daha iyi gerçekleştiği belirtilmekle beraber, gelişmekte olan ülkelerde söz konusu toparlanmanın daha güçlü olduğu ifade edilmiştir. 2010 yılında dünya üretiminin, 2009'daki %0,5'lik daralmanın ardından yüzde %4,25 artması beklenmektedir. Mali kırılganlıklar öne çıkarken hizmetler uyarlanabilir makroekonomik politikalara yüksek derecede bağlı kalmaya devam etmektedir. Gelişmiş ekonomilerde maliye ve para politikaları 2010 yılında büyüme ve istihdamı sürdürebilmek için destekleyici bir şekilde devam ettirilmelidir. Fakat bu ekonomilerin çoğunun kamu borcunu içeren ve bu borcu daha ihtiyatlı seviyelere getiren güvenilir orta vade stratejilerini uygulamasına acil ihtiyaç vardır. Finansal sektörün iyileştirilmesi ve reformlar diğer öncelikli ihtiyaçlardır. Gelişmekte olan birçok ülke tekrar hızlı bir şekilde büyümektedir ve bir kısmı sermaye akışlarını sağlayabilmek için uyarlanabilir makroekonomik politikalarını yumuşatmaya başlamıştır. Gelişmiş ülkelerdeki görece düşük olan büyümeye bağlı olarak, gelişmekte olan ülkeleri bekleyen sıkıntı yeni bir patlama-sönme döngüsünü tetiklemeden artan sermaye girişlerini çekmek ve ülke içi talebi arttırmaktır.

Buna ilaveten, Rapor'da krizden çıkışta önemli katkı sağlayan genişletici maliye politikalarının bütçe açıklarında artışa neden olmasının orta vadeli mali konsolidasyon stratejilerine olan ihtiyacı arttırdığı vurgulanmıştır.

Kaynak: World Economic Outlook-April 2010

Link: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/gfsr/2010/01/pdf/text.pdf>

The Fundamental Determinants of Credit Default Risk for European Large Complex Financial Institutions, İnci Ötoker-Robe and Jiri Podpiera, Haziran 2010

Bu çalışmada krizin ilk aşaması süresince, Avrupa'da yer alan büyük ve karmaşık yapıdaki seçili finansal şirketler (LCFIs) üzerinde kredi temerrüt swaplarına etki eden temel değişkenlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu şekildeki 29 finansal şirket için 2004-2008 arası yıllık veri kullanılmıştır. Dinamik panel verisi tahmini sonuçları sözkonusu finansal şirketlerin iş modellerinin, karlılık potansiyelinin ve ekonomik belirsizliğin (büyük ve karmaşık yapıdaki finansal kurum özelinde geleceğe ilişkin risklerle alakalı olarak piyasa beklentisi ve piyasanın ekonomik büyüme için karlılık konusundaki düşünceleri) kredi riskinin en önemli belirleyicileri arasında olduğunu göstermiştir.

Çalışmanın bulguları banka temerrütleri ile ilgili olarak literatürde yer alan bulgularla genel olarak uyumludur. Literatürde yer alan belirleyiciler CAMELS yapısını (Sermaye Yeterliliği, Aktif Kalitesi, Yönetim Yeterliliği, Karlılık Potansiyeli, Likidite ve Piyasa Riski Duyarlılığı) içermektedir. Çalışma, LCFI'ların finansal ve piyasa temelleri ile bunların CDS spreadleri arasında bir bağlantı sağlayarak riske maruziyete dayalı bir potansiyel araç ve erken uyarı sistemi önermektedir.

Analiz sonuçlarına göre aşağıdaki faktörler; CDS spreadinin en önemli belirleyicileridir:

- Yönetim Kalitesi için Etkinlik Rasyosu (Operasyonel maliyetler/toplam gelir) ve Alım-Satım Geliri Payı
- Karlılık Potansiyeli için Net Faiz Geliri Rasyosu ve Aktiflerin Getirisi
- Piyasa Riski için opsiyonların ima ettiği volatilite ve verim eğrisinin eğimi

Buna göre; yapılan işlerin riski artıkça CDS spreadi artarken, operasyonel maliyetlerin az olması, yüksek gelir ve aktiflerin getirisinin yüksek olması CDS spreadini azaltmaktadır. Ayrıca, opsiyonların ima ettiği volatilitenin artması, bankanın hisse senetleri için belirsizliği işaret ettiğinden CDS spreadini arttırırken; verim eğrisinin eğiminin azalması da CDS spreadini arttırmaktadır.

Kaynak: The Fundamental Determinants of Credit Default Risk for European Large Complex Financial Institutions

Link: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2010/wp10153.pdf>

BIS

Attributing Systemic Risk to Individual Institutions, Nikola Tarashev, Claudio Borio ve Kostas Tsatsaronis, Çalışma Raporu No:308, Mayıs 2010

Finansal istikrara makro sağduyulu işlevsel bir yaklaşım, sistem çapındaki risklerin bireysel olarak kuruluşlara dağıtılmasına yönelik araçlar gerektirmektedir. Makalede oyun teorisinden yararlanılarak bir dağıtım metodolojisi önerilmektedir. Yöntem; popüler risk ölçütleri ile beraber kullanılabilir, toplandığında sisteme yayılmış risk ölçümüne eşitlenecek şekilde kuruluşların sistemik önemine ilişkin ölçütler sunmaktadır ve risk modellerinin geçerliliğine ilişkin belirsizliği kolayca ortadan kaldırmaktadır. Raporunda, metodoloji bazı örneklere uygulanmakta ve sistemik önemin belirleyicileri arasındaki bağlantılar ortaya konmaktadır. Ayrıca modelin makro sağduyulu sermaye kurallarının kalibrasyonunda nasıl kullanılabilirliği de gösterilmektedir.

Kaynak: Attributing Systemic Risk to Individual Institutions

Link: <http://www.bis.org/publ/work308.pdf>

Toward a Global Risk Map, Stephen G Cecchetti, Ingo Fender and Patrick McGuire, Çalışma Raporu No:309

Raporda, yaşanan krizden dersler çıkararak, finansal sistemin bütününde toplanan risklerin tespit ve ölçümü için spesifik veri setleri geliştirilmesine çalışılmaktadır.

Bu kapsamda;

- Krizden çıkan temel dersler tanımlanmaktadır. Listenin başında hem finansal kuruluşların bilançolarının tamamının hem de bu bilançolar arasındaki bağlantıların görülebilmesi ihtiyacı gelmektedir.
- Bu derslere yer veren bazı çalışmalardan bahsedilmekte, odak noktasını BIS istatistikleri oluşturmakla beraber yaygın olarak kullanılan diğer bazı uluslararası bankacılık istatistiklerinden çıkarılan dersler de incelenmektedir.
- Global bir risk haritası oluşturulabilmesi sorunu ve dolayısıyla uluslararası veri paylaşımı ve bunu desteklemek üzere daha geniş bir istatistiki raporlama altyapısına olan ihtiyaç ele alınmaktadır.

Kaynak: Toward a Global Risk Map

Link: <http://www.bis.org/publ/work309.pdf>

Quarterly Review

BIS üç aylık bültenini (Quarterly Review) yayımlamıştır (Haziran 2010).

Bültende son dönemde global finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmalar, finansal kaygılar ve daha düşük oranlı büyüme riskine bağlanmıştır. Avrupa'da açıklanan kurtarma paketi avro ulusal borç piyasalarına, bulaşma etkisine karşı geçici bir rahatlık getirmiş olmakla beraber ekonomik görünümü ilişkin piyasa kaygıları devam etmektedir.

Bültende uluslararası bankacılığa ve finansal işlemlere ilişkin en son BIS istatistiklerinin yanı sıra 4 adet de makaleye yer verilmiştir. Makaleler aşağıdaki alanlara yoğunlaşmıştır:

1. Finansal kriz sırasında gelişmekte olan piyasa ekonomilerine sınır ötesinden aktarılan fonlardaki keskin düşüşün gerisindeki nedenler. Uluslararası bankalarca sağlanan kredi arzındaki düşüşün krediye olan talepteki düşüşten daha baskın olması.
2. Döviz kurlarındaki çöküşlerin çıktı maliyetleri, döviz kurundaki düşüşten ziyade çöküşe yol açan faktörlerle ilgili görünmektedir. Döviz kurundaki gerileme aslında trend çıktıyı yükseltmektedir.
3. Kore FX swap piyasasındaki sorunlara karşı politika tepkileri. Federal Reserve ile kurulan swap hattı etkili olmuştur ancak Kore'nin döviz rezervlerinden fon temini etkili olamamıştır.

4. Avrupa bankalarının ABD doları fonlama baskıları: birkaç Avrupa ülkesinin bankaları dolar pozisyonlarını halen FX swap piyasalarından fonlamaktadırlar.

Kaynak: BIS Quarterly Review, June 2010

Link: http://www.bis.org/publ/qtrpdf/r_qt1006.htm

Annual Report / Yıllık Faaliyet Raporu

BIS'in 80. Faaliyet Raporu, Banka'nın Yıllık Genel Kurulu'nda yayımlanmıştır (Haziran 2010).

Raporda BIS, hükümetler ve Merkez bankaları tarafından alınan tedbirlerin finansal sistemde bir erimeyi önlediğini ve global ekonomik faaliyetteki büyük daralmanın sonuna gelinmesine yardımcı olduğunu belirtmekte, en az geçen yıl ki başlıklar kadar zorlu olduğu ifade edilen ve gelecek dönem için yapılması gereken işler tartışılmaktadır.

Kaynak: BIS Annual Report 2009/10

Link: <http://www.bis.org/publ/arpdf/ar2010e.htm>

B. HABERLER

1. BDDK: QIS-TR3 Etki Çalışması

Basel II uygulamasına geçiş kapsamında BDDK tarafından 6 Nisan 2010 tarihinde kamuoyu ile paylaşılan düzenleme taslaklarının, sektörün sermaye yeterliliği üzerine etkisini ölçmek üzere Haziran 2010 itibariyle bankacılık sektöründe faaliyet gösteren 47 bankanın katılımıyla QIS-TR3 Etki Çalışması'na başlanmıştır. Çalışmanın Ekim 2010 itibariyle tamamlanarak, sonuçlarının açıklanması planlanmaktadır. Çalışma kapsamında Yapı ve Kredi Bankası, TC Ziraat Bankası, T. İş Bankası, T. Halk Bankası, T. Garanti Bankası, HSBC Bank, Finansbank ve Akbank çalışmaya katılmanın yanı sıra yardım masası bankaları olarak çalışmaya destek vermektedir.

**BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

Atatürk Bulvarı No:191 06680 Kavaklıdere / ANKARA
Tel: 0 (212) 337 72 72 **Fax:** 0 (212) 337 71 66 **W**www.bddk.org.tr